

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

Nyílt kérdés a főispán urhoz.

Lapunk hasábjain nyolc nappal ezelőtt egy — szenzációsnak is bizvást minősíthető cikkely látott napvilágot, amely *fölöttébb sulyos leleplezést* foglalt magában bizonyos városközi urak manipulációjáról.

Amint talán méltóztatik emlékezni, azt a *komoly vádat* emeltük, hogy ismeretlen tettesek alattomosan *becsámpésztek*, körmönfont ravaszággal *beloptak* a közgyűlés jegyzőkönyvébe egypár jelentőségeltjes szót, *meghamisították* a közgyűlés határozatát, nyilvánvalólag azal a tendenciával, hogy egy problematikus kérdésben *kibujtassák* a városi tanácsot a reá sulyosodó anyagi felelőség alól.

Talán mondanunk is fölösleges, hogy cikkünk megírásánál és közrebocsátásánál minket nem vezetett sem kicsinyes bosszuvágy, sem alantós személyeskedés, sem fakciózus akadékoskodás; hanem energikus föllépésünknek tisztán a veszélyeztetett *közérdek* megvédése volt a célja, amely föladat hivatásunk keretébe tartozik. Egész határozottan hozzá tehetjük ehhez azt is, hogy *ebben az akciónkban nem állunk elszigetelten, mert igen tekintélyes és számottevő közéleti tényezők szolidaritást vállalnak velünk.*

Föltételezhetjük és hittük is, hogy fölszólalásunk nem lesz a pusztában elhangzó szó. Hittük és vártuk, hogy a sulyos leleplezésre *vagy a terheltek reagálnak, vagy a főispán ur*, mint az adminisztráció tisztaságának hivatott ellenőre, *tesz valamelyes intézkedést.* Azonban tudunkkal nem történt semmi; pedig ha mutatkozott volna valamely momentum, értesülnünk kellett volna róla, mert hírszolgáltunk az ilyen dolgokban meglehetősen jó.

Igaz, hogy ebben a panamás és korrupit világban az általános fásultság immár odáig megy, hogy az inkorrektiségek és közéleti bünök leleplezése nem igen okoz különösebb emociót. Mégis *ámulva látjuk a főispán ur hidegvérűségét*; mert tőle, akit kifogáson felül álló közéleti tényezőnek ismerünk és vallunk, az ilyen vádaknak ignorálását teljességgel *érthetetlennek* tartjuk.

Ujból felhívjuk tehát a főispán ur figyelmét a sulyos esetre és illő tisztelettel nyilvánosan kérdezzük, hogy *mi az álláspontja ebben a fölöttébb kényes természetű és komoly erkölcsi konzekvenciákkal járó dologban?*

Mélyen sajnálnók, ha a főispán ur esetleg olyan tanácsokat fogadna el, amelyek talán az *agyonhallgatás* taktikáját ajánlják neki.

Az aszfalt-seft.

Hauke Imre urról még az ellensége is kénytelen elismerni, hogy *kitünő üzletember* — önmagának. *Szemfüles.* Észrevesz és kihasznál minden alkalmat, ami haszonszerzésre kihasználható; s nem veti meg az *apró garasokat* sem, bölcsen tudván, hogy a garasokból lesznek a forintok. *Élelmes és nem finnyos.* Nem derogál neki elfogadni az *apró ingyen szolgáltatásokat* sem, melyeket legfőlebb pénzbe nem kerülő viszontszolgáltatásokkal lehet kifizetni. *Ügyes, ovatos és körültekintő.* Kitünően adminisztrálja a maga érdekeit, s talán még a kőből is vizet tudna facsarni. Soha meg nem feledkezik arról az üzleti elvről, hogy: *„szegődött bér, osztott konc.”* Kijátszani, becsapni nem engedi magát és *„zsákban macskát”* soha se vesz.

Mindezt azonban csak *a maga javára, a saját érdekkörében* tudja érvényesíteni; s egész spekulatív ereje ezen a téren merül ki. De mihelyt a *város érdekéről* van szó, akkor teljességgel fordítva cselekszik. Amíg ugyanis a maga számára *zsákban macskát* soha se vesz, addig gyakran vétet *zsákban macskát* a várossal; amint cselekedett például legutóbb az aszfaltozás dologban is.

A közgyűlés elé hozta azt a javaslatot, hogy egy csomó utcát aszfalt burkotattal kell ellátni. A tanács számára teljes fölhatalmazást kért (és kapott is) a munkálatok keresztülvitelére. Mikor azonban fölvetődött az a természetes kérdés, hogy *mibe kerülnek* majd ezek a munkálatok, akkor kiszült, hogy azt bizony még voltaképpen tudni nem lehet; mert a versenytárgyalást kihirdették ugyan, de a vállalkozóktól az ajánlatok még nem érkeztek be. Ne törődjék vele a közgyűlés — mondották ártatlan képpel Hauke urék — a tanács majd nyélbe üti a dolgot.

A tanács? Hiszen tudjuk, hogy a tanács tulajdonképpen maga Hauke ur, mert ő ott abszolút hatalommal uralkodik. Voltaképpen tehát a maga számára kért *szabad kezet* Hauke ur. A tanács képében a maga számára vindikálta azt a jogot, hogy a vállalkozók ajánlata fölött dönthessen; ami széleskörű felhatalmazás, mert magában foglalja azt, hogy esetleg a drágább ajánlat fogadható el. Sőt olyan

drága ajánlat, hogy a város és a háztulajdonosok ököllet törülük utána a szemüket.

Nem is szólunk arról, hogy az ilyen manipuláció törvénytelen, mert mindenféle közmunkálatokra vonatkozó ajánlat, illetőleg vállalati szerződés fölött egyedül a közgyűlés illetékes dönteni és a közgyűlésnek nem szabad olyan könnyelműnek lenni, hogy vaktában akceptáljon vállalati szerződéseket, vagyis zsákban macskát vegyen, s elrendeljen olyan közmunkákat, amelyekről nem tudja, hogy mibe kerülnek. A kérdésnek ez a része a felsőbb hatósághoz tartozik, s oda is fog kerülni, mert — amint mi tudjuk — Czetti Dezső törvényhatósági bizottsági tag megfőlebbezte a közgyűlési határozatot.

Itt most arra akarunk rámutatni, hogy *szándékosan* hozták *időelőtt* a közgyűlés elé a kérdést, hogy a tanács, jobbanmondva Hauke ur számára kicsikarják a *szabadkezet*. Maga az előadó tanácsnok ugyanis — mikor Czetti a közgyűlésen szorongatta — azt jelentette, hogy a munkálatokra a pályázatot már kihirdették és most várják a vállalkozók ajánlatát.

Hát, ha már idáig jutott a dolog, akkor miért nem lehetett még pár hétig várni, míg a vállalkozók ajánlata beérkezik és a közgyűlés láthatja, hogy mennyibe kerülnek a munkálatok? Hiszen, ha világteremtése óta meg voltak azok az utcák aszfalt burkolat nélkül, talán várhattak volna még pár hétig; annál inkább, mivel maguknak a háztulajdonosoknak is érdekük, hogy a munkálatok minél olcsóbban adódjanak ki, amit — az adott viszonyok között — csak úgy remélhettek, ha nem maga a polgármester, illetőleg az ő abszolutizmusa alatt álló tanács, hanem a közgyűlés dönt a vállalati ajánlatok fölött; mert a közgyűlésen nemcsak Fejbólintó Bálintok és Dobzse Lászlók, hanem ellenzéki városatyák is résztvesznek, akik utját állják a közönség megsarcolásának.

Az a feltűnő és semmivel sem indokolható sietség, hogy a vállalati ajánlatok beérkezése előtt hozták a közgyűlés elé az ügyet és *szabad kezet* kértek Haukééknak — méltán azt a gyanut kelti, hogy *valaki számára biztosítani akarták a vállalatot.*

S hogy *„itt van a kutya eltemetve”,* azt bizonyítani látszik az az újabb értesülésünk, hogy már nem is akarnak versenytárgyalást, hanem *alku útján* szándékoznak kiadni a munkálatokat, valami *kiszemelt vállalkozónak.*

Hát így vagyunk? Hát *bizalmat egyezkedés* révén, *„alku”* útján, *szür alatt* akarnak közmunkákat vállalatba adni? Ere kell a *szabad kéz?* Akkor a vak is láthatja itt a lólábat.

Többet mondani fölösleges. Most már nem beszélni, hanem *cselekedni* kell. Nem lehet és nem szabad tovább túrni ezt a türetetlen állapotot. *Mindenáron*, ha kell, még országgraszoló energikus föllépéssel is véget kell vetni ennek a zsebrák-gazdálkodásnak.

Választás — bácskai módon.

— Típus a Vojnitsgárdából. —

Tisza István válogatott pribékjei, a bihari szolgabírák, jöjjenek ide Bácsországba, Vojnits báró legényeihez, leckét venni. Itt majd megtanulják, mi az a basáskodás? Abafi szolgabíró ur majd megmutatja nekik, hogy — „ki a legény a csárdában.”

A szép eset, melyet meg akarunk örökíteni, Szépligeten történt, a napokban. Szegény szépligeti atyáncfiai jegyzőt akartak választani; még pedig, magyar szokás ellenére, egyező akarattal állapodtak meg a jelölt személyében. Az egész képviselőtestület, az egész előljáróság a falu apraja nagyja, kivétel nélkül Égi Lajos ottani segédjegyzőt akarta a jegyzői székbe ültetni; aki bizonyára derék ember és ritka jó tisztviselő lehet, hogy így megtudta nyerni a lakosság bizalmát. Azonban a szépligeti terveznek, Vojnitsék végeznek. A nemes vármegye jobban tudta, hogy mi kell a szépligeti magyaroknak. Annak okáért nem is lett jegyző a falu jelöltjéből.

Mindjárt, amint megüresedett a szépligeti jegyzőség, Chotek gróf ráüzent Vojnits báróra és a vármegyére, hogy ezt a jó kis hivatalt egyik pártfoglaltja, valami Mihajlovits Sándor nevű szerencsés halandó számára rezerválják. S Chotek gróf kívánsága Vojnitsék előtt parancs; mert amilyen basák ők lefelé, olyan alázatos szolgák a maguknál nagyobb urakkal szemben.

A járási főszolgabíró, Sigmond János tehát megkapta a kellő utasításokat. És Szépligetre kiküldték helyettes jegyzőnek Zarándyt, a szilbácsi jegyzőt, azzal a meghagyással, hogy az interregnum alatt iparkodjék propagandát csinálni Chotek gróf pártfoglaltjának, Mihajlovits Sándornak. Zarándy meg is tette, amit tudott, de kénytelen volt belátni és bejelenteni, hogy hasztalan minden mesterkedés, Szépligeten nem lehet mást jegyzőnek megválasztani, csak Égi Lajost.

A Vojnits gárdának azonban az ilyesmi bagatell dolog. Kiadódott az utasítás a főszolgabírónak, hogy ha a Mihajlovits megválasztása nem megy szépen, hát menjen csunyan, de török-szakad meg kell lennie. A főszolgabíró nem kért ebből a szerepből. A szép misszió tehát ráruházódott Abafi szolgabíróra; aki azt vállalta is. Hogyne vállalta volna, hiszen az efféle virtuskodás a Vojnits birodalomban a „rátermettség próbája”, gradus ad parnassum.

Elkövetkezett a választás. Abafi szolgabíró ur előkelő nyugalommal kijelentette, hogy a pályázók közül jelöli Mihajlovits Sándort és még két ismeretlen strohmant, akiknek soha hírét se hallották a szépligeti. A képviselőtestület és előljáróság tagjai tudták, hogy itt sem kérés, sem kapacitáció nem segít; hiszen előzőleg már megpróbálták a deputációzást, de mindenütt rideg elutasításra találtak. Egyszerűen arra szorítottak tehát, hogy a község plébánosa az egész község nevében tiltakozást fejezzék ki a basáskodás ellen; s aztán az egész előljáróság és az egész képviselő testület egy szálal fölkerekedett, elvonultak mindnyájan, s magára hagyták a szolgabíró.

Azazhogy még sem egészen magára. Mert ott maradt a helyettes jegyzőül kirendelt szilbácsi jegyző, Zarándy. A szolgabíró ur tehát nem jött zavarba. Hidegvérrel megismételte a kandidálást; amire felállott Zarándy ur és illedelmesen kijelentette, hogy: „éljen Mihajlovits!” Abafi szolgabíró ur pedig hivatalos komolysággal kihirdette „a választás eredményét”, mely

szerint Mihajlovits Sándor ur Szépliget község jegyzőjének *egyhangulag* megválasztott. A két ur még csak nem is kacagott ezen a parodián, hanem szépen fölvette a jegyzőkönyvet.

A „választás” tehát „simán” ment; de a csuf komédia még nincs befejezve. A szépligeti egylet megfőlebbezik a „választást”, s az előljárók és képviselőtestületi tagok testületileg lemondanak. Közmegeállapodás szerint Szépligeten egyetlen ember sem vállalkozik előljárósági és képviselőtestületi tagságra mindaddig, míg a hallatlan basáskodás reparálása meg nem történik.

Előrelátható azonban, hogy Vojnitsék nem engednek. Súlyos bonyodalmak várhatók tehát még, miközben szegény szépligeti atyáncfiai valószínűleg megismerkednek majd Abafi ur zsandárjainak szuronyával is. Hanem azért, szurony ide, szurony oda, nem szeretnénk a Mihajlovits Sándor jegyző ur bőrében lenni.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy Szépligeten akad-e még egyetlenegy mungó? Ha igen, akkor rendben van minden; mert „minden népnek olyan kormányja van, amelyet megérdemel.”

HIREK.

Az irodalmi társaság közgyűlése. A Bácsbodrogmezei Irodalmi Társaság szeptember 10-én, délután 6 órakor, a polgári kaszinó helyiségében közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztáros jelentése. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Költségvetés. 6. Számvizsgálók választása. 7. Indítványok.

Sportrovat. Tekintettel a Zomborban folyton fokozódó mértékben előforduló sporteseményekre és a közönség széles rétegeinek a sport iránt tanúsított élénk érdeklődésére, lapunkban állandó rovatot nyitunk a sportnak, amely az összes sporteseményeket és híreket hozni fogja.

Betörőhajsza Zomborban. A múlt héten betörték a bajai nagytrafikba. A bajai rendőrség és csendőrség a betörés óta nyomoz ez ügyben és a nyomozás eredménnyel is járt. A büntett számai Zomborba vezettek, hová át is jött vasárnap a nyomozást vezető Oltványi István rendőrfogalmazó Baranyai Sándor csendőrmesterrel. A tettest ugyan nem sikerült elfogniok, de letartóztatták büntársát, Kolompárt Antal és nejét, akiknél egész vasárnapig rejtőzött a betörő és közvetlen a rendőrség érkezése előtt ugrott meg, magával vive a betörés zsákmányait egy katonaládában és egy ruhakosárban. Kolompárt Bajára vitték, ott bevallotta a betörő nevét és azt is megmondta, hogy Szabadkára ment, ahová rögtön utána sietett Ökrös József csendőrmester.

Patkányok birodalma. Ezt a címet tulajdonképpen az egész Zomborra alkalmazhatnánk, mert oly rengeteg patkánysereg honol itt, hogy megszámlálásába belebolondulhatna néhány száz buzgó statisztikus. A falánk állatoknak főfészük a belváros, s különösen az Erzsébet körut és Deák Ferenc körut környéke, ahol esténként — kímásván a csatornából — csapatostól korzóznak egész fesztelenül. Csütörtökön fényes nappal valóságos Zalán futását rendezett egy szélugrasztott patkánytábor az Erzsébet körut és a Jókai tér sarkán, ahol a napszámosok akkor bontották le a Weidinger-féle ideiglenes bolthelyiséget. Ez a hevenyészett épület nagyon megtetszett a patkányoknak, mert egész erődöt rendeztek be alatta. A megzavart állatok tucatszámra rohantak ki a szétbontott erődől, valóságos látványosságot nyújtván az összesereglett utcai közönségnek. Talán nem ártana már, ha a tisztelt hatóság valahára komoly és hathatós intézkedéseket tenne ezeknek a kártékony és utálatos férgeknek a kiir-

tására, amelyek aláaknázzák az épületeket, valóságos katakombákat csinálnak a város alatt, rengeteg károkat okoznak, s nagy sokaságuknál és vakmerőségüknel fogva maholnap félelmessé teszik a járás-kelest a gyöngébb szívűeknek. Ha talán nem méltóztatnának tudni a városházán, megemlítjük, hogy másutt, ahol így elszaporodnak a patkányok, *hatósági földadatnak* tartják a kiirtásról való gondoskodást.

A kolera Bácskában. Ugy látszik, lapangva, lassan, de biztosan mégis megfészkel magát a kolera Bácskában. Titelen újabb eset még nem fordult elő, de Szenttamáson Sendula Viktor nevű 16 éves leány és Csurogon Maráczai Ferenc nevű földmives meghalt kolerában. Ugyanott állítólag még négy gyanus eset van. Hir szerint Palánkán is hárman haltak meg kolerában. Megijedni nem kell, de félni jó. Ajánljuk mindenkinek az óvrendszabályok pontos megtartását, a hatóságnak pedig a szigorú felügyeletet.

Intés az adóhátralékosoknak. A városi hatóság ezen uton figyelmezteti mindazokat az adózókat, kik az esedékes adótartozásukat augusztus 15-éig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt, nyolc napon belül a városi adóhivatalnál fizessék be, mert különben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indítani.

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület szarvasmarha díjazásai. Az egyesület szeptember hó 7-én Felsőszentivánon, 8-án Veprődön, mindkét helyen reggel 8 órakor tart piros-tarka szarvasmarha díjazást. A díjazáson bácskai tenyésztők piros-tarka saját tenyésztésű marháikat állíthatják elő.

Termények és anyagok szállítása a honvédség számára. A Zomborban elhelyezett honvéd csapatok számára 1913. évi október hó 1.-től 1914. évi szeptember hó 30. ig szükséges termények és anyagjárandóságok szállításának biztosítása végett Zomborban szept. 5-én kizárólag zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni. A teljes szövegű hirdetemény, valamint a „Szállítási feltételek füzet” a kerületi hadbiztoságnál, valamennyi honvéd állomás parancsnokságnál, valamint a honvéd gazd. hivataloknál hétköznapokon délelőtt 10—12 óráig betekinthező, a „Szállítási feltételek füzet” nyomtatvány példánya a honvéd kerületi hadbiztoságnál értesítés nélkül kérhető.

Tizenegy éves fiu nikotinmérgezése. Ujvidékről írja tudósítónk: Grof Chotek Ujvidék mellett levő birtokán Szabó jószágigazgató fia titokzatos módon megbetegedett. A fiucska eszméletlen állapotban találták. A megtalált gyermeket haladéktalanul a kastélyba vitték és mindent megtettek, hogy eszméltre térítsék. A kisérletek azonban nem vezettek eredményre. Orvosokat is hívtak haladéktalanul, akik eleinte merevgöröcsöt állapítottak meg, később azonban abban egyeztek meg, hogy a fiucska farkascseresnyével mérgezte meg magát. A gyermek két napon át feküdt eszméletlenül, míg nem a kétségbeesett szülők Gerendai Sándor dr. temesvári orvost hozták Ujvidékre. Az orvos azután megállapította a nikotinmérgezést. A fiucska ruhájának zsebeiben csakugyan nagymennyiségű dohányt találtak, amelyet titokban szívott. A gyermekszendevély komoly következményekkel végződött. A kis Szabót gyógykezelés végett a temesvári gyermekórházba szállították.

Bácskai tejtermelők értekezlete. A szabadkai vajtermelő központnak szállító bácskai tejszövetkezetek és tejcarnokok f. hó 26-án Zomborban, a Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület székházában, értekezletet tartottak, amelyen a köztük és a vajtermelő központ közötti vitás kérdések kerültek tárgyalás alá. Az értekezlet elhatározta, hogy a jövőben 3% zsir %-en aluli tejet értékesítésre nem fogad el. A 3 és 3.6% közötti tejekezt állandóan szigorúan ellenőrzi, ezen tejekezt a központ arányosan leszállított árat fizet. Tekintettel a vajüzlet üzletellen voltára az értekezlet a szállítóknak javasolja, hogy f. évi november hó végéig a vajárából kilonkint 20 fillért, a tej-

árából 1 fillért elengedjenek. A további árak iránt a november hó folyamán összeülő értekezlet fog határozni. Elhatározatott, hogy a jövőben az összes szállítók a központnak egy időben egységes áron adják el termeléseiket. A jövőben a vajminőséget lényegesen lerontó vajkészítés beszüntetendő, a szabadkai vajtermelő központtal csakis tejszín szerződéses kötetűk. A szabadkai vajtermelő központ állandó ellenőrzésére a szállítók meghatározott időközönként kebelükből megbízottat küldenek ki. A megbízott az ellenőrzést a megalkotandó szabályzat szerint fogja gyakorolni. Vítas esetek alkalmával a Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület véleménye úgy a vállalat mint a szállítók részéről kikérendő. Ugyancsak ezen egyesület intézi az ellenőrzést és nyújtja az erkölcsi támogatást a szállítóknak. Az értekezleten Greiner Gyula tanító, bácsmadarasi kiküldött elnökölt, a szabadkai vajtermelő központ tulajdonosa a Tejgazdasági vállalat Rvtársaság Budapest Dűsing Miksa aligazgatót és Decknek Marcel felügyelőt küldte ki az értekezletre, a vármegyei gazdasági egyesületet Inhoff József titkár képviselte. Képviselve volt 10 szövetkezet és 3 tejszárnok 23 kiküldöttel.

Gazdátlan ló. Augusztus hó 1-én hamis járlat miatt Nikolics Sándor cigánytól 1 darab 10 év körüli hóka, szárcsa orru, világos pej kanca lovat elkoboztatott, s a városi raktárba határozott a rendőrség. Tulajdonosa tulajdonjogát 2 tanu, vagy a járlat által igazolva 3 napon belül a rendőrkapitányságnál átveheti. Ha a tulajdonos a lóért a kitűzött határidőn belül nem jelentkezik, úgy a lovat szeptember hó 9-én délelőtt 11 órakor a városháza udvarán elárverezik.

Gazdagylés Szabadkán. Bácsországból 350—400 gazda gyűlt vasárnap egybe Szabadkán, hogy a szabadkai gazdasági egyesülettel együttessen megtartsák a vármegyei gazdasági egyesület vándorgyűlését és megtekintésük a szabadkai gazdáknak a palicsi földmivesiskolában rendezett állatkiállítását. Nyolc órakor összegyűltek a szabadkai gazdasági egyesületben. Ott voltak: Törley Gyula vármegyei gazdasági egyesületi ügyvezető elnök vezetésével a vármegyei gazdasági egyesület választmányja és tisztikara. A bácskosuthfalvai gazdakör Pálch Antal elnök és Faragó József alelnök vezetésével. A csantavéri gazdakör, a tornyosi gazdakör, a hodsági és bácskörtési gazdakör, ujjalánkai, ujjverbászi, szentfűlöpi és veprődi gazdakörök, bácsbokodi és csanopolyai gazdakör, a bácsfeketehegy gazdakör, a topolyai gazdakör, a bácsgyulafalvai és a kishegyesi gazdák a gazdasági tanfolyamot hallgató tanítók Cirmes Bálint vezetésével. A szabadkai gazdasági egyesület Regényi Lajos elnök vezetésével. A gazdasági egyesületből hosszú menetben vonultak fel a gazdák az új városi székház közgyűlési termébe, hogy vándorgyűlésüket megtartsák. A gazdagylést Törley Gyula elnök nyitotta meg, majd dr. Biró Károly polgármester üdvözlő a gazdagylést Regényi Lajos pedig a vendégeket. Ezek után Székács Elemér tartott előadást a buza nemesítéséről, Törley Gyula fontosabb gazdasági kérdéseinkről, Meskó Pál a magyar gazda szövetség titkára pedig a gazdaszervezkedésről. A gyűlés bezárása után külön villamossal — fél 12 órakor — kirándult az egész társaság a palicsi földmives iskolába, ahol 400 egyénre magyaros társas ebéd volt. A vándorgyűléssel kapcsolatban a két társaság a földmives iskola területén sikerült átalátdíjazást rendezett, amelyen nagyobb számban meleg és hideg vérű lovak piros tarka és magyar tenyészmárha lett elővezetve. A nagygazdák diszokleveleket és ezüst serlegeket kaptak, míg a kisgazdák között a lovak után 900, az üszök és tehének után 1000 korona díj lett kiosztva.

Beiratások az állami elemi népiskolában. A zombori állami iskolában mindkét nemű tanköteles gyermekek felvétele a régi tanteremben szeptember 1., 2. és 3-án naponta délelőtt 9—12-ig történik. A növendékek vallás-különbség nélkül vétetnek fel; tandíj nincsen.

Beiratások. A helybeli izraelita elemi népiskolában a beiratások szeptember hó 1-én délelőtt 9—12 óráig az iskolahelyiségben esz-közöltetnek. Az előadások szeptember 3-án kezdődnek.

Értesítés. A zombori Református Egyház zárandok-utcai elemi népiskolájában a beiratások szeptember 1—6-ik napjain tartatnak meg. Szeptember 1—2 és 3-án csupán református vallású gyermekek vétetnek fel, 4—5 és 6-án pedig amennyiben hely marad, másvallásúak is. A tanítás úgy a református, mint a másvallású gyermekekre nézve díjmentes. A rendszeres oktatás szeptember 8-án kezdetét veszi. Bővebb felvilágosításért a szülőök és érdeklődők Schank László ref. tanítóhoz (Zarándok-u 26.) forduljanak.

Beiratás. A zombori polgári fiúiskolában a beírások szeptember hó 1—4. — mindenkor délelőtt 8—12. — az iskola Széchenyi István-körút 10. számú helyiségében történnek. Szeptember hó 1. és 2-án a zombori szülők gyermekei, 3. és 4-én pedig a vidéki tanulók vétetnek föl. A javító- és pótvizsgálatok aug. hó 30-án, a különbözeti vizsgálatok a beírás napokon délután lesznek.

Beírás a női kereskedelmi tanfolyamra. A zombori kereskedők testülete által fenntartott női kereskedelmi tanfolyamra a beírások folyó évi szeptember hó 1—5. napjain lesznek a felsőkereskedelmi iskola tanácskozó termében naponként délelőtt 9—11 óráig. A tanfolyamra felvehetőek mindazon leányok, kik a polgári leányiskola, felsőbb leányiskola vagy gimnázium négy osztályát sikerrel végezték, vagy megfelelő előképzettségüket felvételi vizsgálatokkal bizonyították. Az évi tandíj 120 korona, a beiratási díj 10 korona. A tandíj félvétenként előre, s a beiratási díj azonnal fizetendő. Az előadások naponként délután 2—5 óráig lesznek a magán polgári leányiskolában.

Beiratások a zombori r. k. iskolákba. A zomborvárosi róm. kath. mindkétnemű népiskolában — úgy a polgári leányiskola 4 osztályában — a tanulók felvétele a jövő iskolai évre szeptember 1., 2. és 3. napjain reggeli 9 órától 12-ig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe beírandó lesz. Ezen beíratkozás alkalmával minden tanuló után 50 fillér beiratási díj, a „Népiskolai rendszabályzat és értesítő“-re 10 fillér, az iskolai év folyamán elfogyasztandó tinta fejében pedig 20 fillér fizetendő. Az apácák vezetése alatt levő kisdévodóba első-sorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétetnek fel. Minden gyermek után havonként előre 2 korona tandíj fizetendő. 30 szegény gyermek óvodai díjmentességben részesül.

A kereskedők figyelmébe. A kereskedő-inasiskolába a tanulók beírása az 1913—14. évre szeptember hó 11., 12., 13. napjain, d. u. 5 órakor lesz a központi elemi iskola épületében. A tanítás díja évi 12 korona, mely félévi részletekben is fizethető. Szegénységi bizonyítványt bemutatók tanítási díjat nem fizetnek. A tanítás 15-én kezdődik. Kérjük a t. kereskedő urakat, hogy inasikat a jelzett időben okvetlenül irassák be, nehogy fennakadás történjen. — Az igazgatóság.

A beiratások a zombori Krump-féle magánpolgári leányiskolába folyó évi szeptember hó 1-én kezdődnek délelőtt 9 órakor. Reggel 8 órakor lesznek a javító vizsgálatok. Akik az elemi iskola 5. osztályát végezték, a polgári iskola 2. osztályába, akik az elemi iskola 6. osztályáról hoznak bizonyítványt, a polgári iskola 3. osztályába iratkozhatnak, ha a megfelelő felvételi vizsgát leteszik. A felvételi vizsga díjmentes. Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató.

Értesítés. Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a Kőbányai Polgári Dupla Malátasör Szent István védjeggyel (Barna) poharonként naponta friss csapolás Zomborban *Blaszánik György vendéglőjében* és palackonként *Ráczits és Czvrkusits* cég csemege üzletében állandóan kapható. Továbbá ajánljuk a mi Kivitel, Salon, Korona, Gránát, Malátatáp (Bajor), Király, Szent István, Kivitel Márciusi és Barát sörünket. Tisztelettel *Gerber Nándor és Fia*, Kőbányai Polgári és Óbecsei Sörfőzdék egyesület főraktára: *Walter Péter*, vezető.

Beiratás a női pariskolába. A Zomborban fennálló Bácsmezei Női pariskolába, a 913/14. tanévre iratkozni szeptember 1., 2., 3-án d. e. 8—12-ig a zomboriaknak, 4. és 5-én pedig a vidékieknek lehet. Még három tandíjmentes hely elnyerhető. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az iskola vezetője, Lackner Emilia tanítónő. Deák Ferenc-körút 22. (Husveth-ház.)

SPORT.

Atletika.

Örvendetes jelenség, hogy egy rövid idő óta mennyire elterjedt a munkásság között a testedzés eszméje. Egypár évvel ezelőtt még a diákságon kívül alig foglalkozott valaki a sporttal, míg ma már az iparos, a kereskedő egyaránt a legdrágább idejét a testnevelésre szenteli, amelyet eddig (sajnos) a korcsmákban és a többi egészségtelen helyeken töltött el.

A munkás sport-egyesületek között a Munkás Testedző volt az első, amely megalakult és nagy agitációval terjesztette a testedzés eszméjét; még pedig sikeresen. Alig egy éves multra tekinthet vissza és több mint száz tagot toborozott össze a zászlaja alá, akik valamennyien az emberi sport egyik-másik ágazatában a testnevelés célját szöigálják.

Hogy ezen kulturális egyesületek a megkezdett uton haladhassanak, csak a város vezetősége és a közönség erkölcsi és anyagi támogatása teheti lehetővé.

Ezekutan érthető, hogy az eddigi csendes, de szorgalmas munka eredményével egyelőre csak *házi atletikai viadal* keretében a nagyközönség elé lépnek. Szeptember 7-ére van hirdetve a házi atletikai viadal, melyre az előkészületek szorgalmasan folynak és amely az előjelekből ítélve, a nézőközönségnek kellemes élvezetet fog nyújtani. Ezt legjobban bizonyítja a terjedelmes műsor vagy száz nevezővel.

Műsor a szept. 7-iki atletikai versenyre a következő: 1. 100 m. síkfutás. 2. 400 m. síkfutás. 3. 800 m. síkfutás. 4. 1000 m. síkfutás. 5. 1 angol mf. síkfutás. 6. 3×400 m. football staféta. 7. 5000 m. távgyaloglás. 8. Súlydobás. 9. Diszkoszvetés. 10. Gerelyvetés. 11. Távulugrás. 12. Magasugrás. Utána labdarugó-mérkőzés a zombori MTE és a szegedi MTE csapái között. Nevezési díj 50 fillér, melylyel több számban is indulhat. Nevezni lehet csütörtök este 8 óráig Héhn Jánosnál.

A zombori Sport Egylet f. évi augusztus hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor *klubközi atletikai versenyt* rendez a következő programmal: 1. 3×100 m. staféta. 2. Diszkoszvetés. 3. 400 m. síkfutás, handicap. 4. Súlydobás, handicap. 5. 1 angol mf. síkfutás. 6. Távulugrás.

Labdarugás.

Vasárnap, augusztus 31-én, délután 5 órakor az Ideál Sport Club II. a Kereskedelmi Alk. Torna Oszt. csapatával mérkőzik a Sport Egylet pályáján.

Vivó Akadémia.

A Zombori Sport Egylet Vivó szakosztálya 1913. évi szeptember hó 6-án este fél 9 órakor a Polgári Casinó helyiségében táncmulatsággal egybekötött *vivó-estélyt* rendez.

Ez alkalommal óhajtják vivóknak 1 évi fáradságos munkával és kitartással elsajátított tudásukat bemutatni.

Az estély programja: kard és tör iskola vivás, kard és tör assant vivás.

Az egyes vivó számok után a „Zombori Troubadourok“ quartette szórakoztatja a közönséget.

Külön meghívó nem lesz kibocsátva. Belépődíj személyenként 2 korona. Családjegy 5 korona.

A tánchoz a zenét Sipos Ferko zenekara szolgáltatja.

Egyesületi hírek.

A Zombori M. T. E. f. évi szeptember hó 1-én, hétfőn este 8 órakor *rendkívüli választmányi ülést* tart a Munkás Otthonban. Választmányi tagok pontos megjelenésre kéretnek.

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében (Zombor. Telefon-szám 161.) kaphatók az e héten megjelent következő könyvujdonságok:

Magyar kabaret, második bővített kiadás füzve 5.— K
Magyar kabaret, második kötet új sorozat füzve 5.—
Dr. Hajnal Hngó, A családi hitbizom. 5.—
Mult és jövő 1913. augusztusi szám 2.—
Élet (képes heti folyóirat) legutolsó sz. —50
Izraelita családi naptár 5674. (1913-14.) 2.—
Az őszi intézetekben előírt tankönyvek és tanszerek nagy raktára.
Berlitz angol, francia és olasz nyelvtanok.
Sprachenpflege francia és angol 1-től végig.
144—*—6

HIRDETÉSEK.

1744/1913. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1912. évi Sp. III. 198. számú végzése következtében dr. Turányi Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Zombori Kereskedelmi és Iparbank javára 537 korona 66 fillér s jár. erejéig 1912. évi augusztus hó 22. napján fogantatott kielégítési végrehajtás utján legfoglalt és 2000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1912-ik évi V. 1092/9. számú végzése folytán 537 korona 66 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi február hó 27. napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 39 kor. 62 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös József-körut 25. leendő eszközlésére 1913. évi szeptember hó 3. napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1913. évi július hó 29.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó malacok.

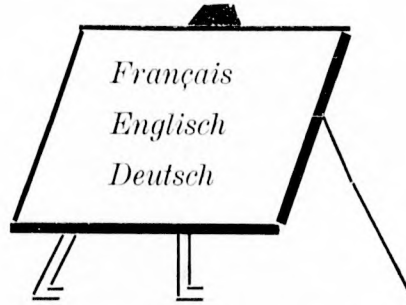
90 darab fél angol elválasztott (6 hetes) malac

152-4-1
ELADÓ
Mérő Ferenc
téglagyárosnál, Zombor

MODERN NYELVISKOLA.

METHODE BERLITZ.

ANGOL, FRANCIA, NÉMET ÉS OLASZ LECKE.
Kis kurzusok, egyes leckék és társalgás. Nyelvtan, irodalom kereskedelmi levelezés és fordítás.

Mérsékelt árak szept. 15-ig.

Naponta ingyen próba óra.

Az angol tanítás június

hó 15-én megkezdődött ::

Beiratkozások naponta délelőtt 9—10-ig, délután 6—7-ig lehet Széchenyi István-körut 23. szám alatt.

104—*—21

Mari Lajos,
igazgató.

Kiadó lakások.

Vaspálya-út 16. számú házban — jelenleg vendéglő és szálloda — két utcai lakás (üzletnek vagy magán lakásnak alkalmas) :: ::

azonnal kiadó.

Esetleg a ház kedvező feltételek mellett :: :: ::

.. e l a d ó . ..

151-3-1 Értesítést ad
dr. Turányi Zsigmond, ügyvéd.

Eladó ház.

Bethlen-utca 9. sz.

148-4-3

HÁZ
szabad kézből

ELADÓ,

:: : ugyanott egy :: :
fusharmonium
== is eladó. ==

Bővebbet ugyanott,
Varga Kálmán tulajdonosnál.

Kristálytisztá

MŰJEGET

bármilyen mennyiségben házhoz szállítja az „U n i ó” jéggyár.

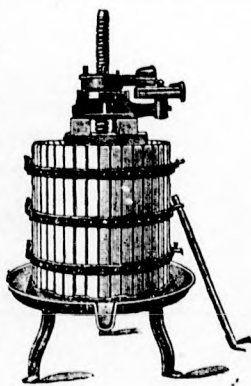
Telefon: 112.

88—*—29

M e g b i z h a t ó, kitűnő szerkezetű

kecskeméti
borsajtót

szállít a kecskeméti Vasipari termelők szövetezete mint az O. K. H. tagja gyarából. Az :::

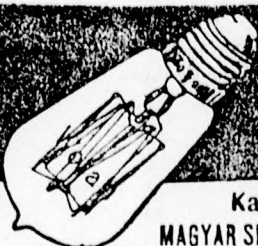
Ipari és Háziipari szövetezetek
Beszerző és Értékesítő Központja

BUDAPEST, VIII., József-körut 36. szám.

Tessék árjegyzéket kérni.

143—10—7

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körut 36. Gyár-utca 13.

Nyomatott a „Bácsmegeyel Nyomda b. t.” könyvnyomdájában, Zomborban.